

โคธิกตฺเถรปรินิพฺพาน วตฺถุ ๑

“เตสํ สมฺปนฺนสีลาณนฺติ อิมํ ธมฺมเทสนํ สตุถา ราชคหํ
 อุปนิสฺสาย เวพฺพเน วิหรนฺโต โคธิกตฺเถรสฺส ปรินิพฺพานํ อารพฺภ
 กเถสิ ๑

พระเถระคิดฆ่าตนเพราะเสื่อมจากฌาน

(หน้า ๘๖-๘๗ โส หิ อายสฺมา - โคธิกโก ปรินิพฺพุโตติ)

โส หิ อายสฺมา อีสึคิลิปฺสเส กาลสิลาญํ วิหรนฺโต อุปฺปมตฺโต
 อาตปิ ปหิตตฺโต สามายิกํ เจโตวิมุตฺตํ ผุสิตฺวา เอกสฺส อนุสายิกสฺส
 โรคสฺส วเสน ตโต ปริหาสิ ๑ โส ทุตฺติยมฺปิ ตตฺติยมฺปิ ฉกฺขตฺตํ
 ฌานํ นิพฺพตฺเตตฺวา ปริหีนो สตฺตเม วาเร อุปฺปาเทตฺวา จินฺเตสิ
 “อหํ ฉกฺขตฺตํ ฌานา ปริหีนो, ปริหีนชฺฌานสฺส โข ปน อนิยตา
 คติ, อิทาเนว สตฺถํ อหริสฺสามีติ เกโสโรปนสตฺถํ คเหตุวา คลนาถึ
 จินฺทิตฺตํ มลฺลจเก นิปฺชชิ ๑ มาโร ตสฺส จิตฺตํ ญตฺวา “อัยํ ภิกฺขุ
 สตฺถํ อหริตฺตุกาโม, สตฺถํ อหฺรนฺตา โข ปน ชีวีเต นฺริเปกฺขา
 โหนฺติ, เต วิปฺสสนํ ปฏฺฐเปตฺวา อรหฺตฺตํปิ ปาปฺปณฺนติ, สจําหํ เอตํ
 วาเรสฺสามิ, น เม วจันํ กริสฺสติ, สตฺถารํ วาราเปสฺสามีติ
 อญฺญาตกเวเสน สตฺถารํ อุปฺสงฺกมิตฺวา เอวมาห

“มหาวิร มหาปฺลฺลย	อิทฺธิยา ยสฺสา ชล
สพฺพเวรภยาตีต	ปาเท วนฺทามิ จกฺขุม ๑
สาวโก เต มหาวิร	มรณํ มรณฺภิกฺกุ
อากฺขติ เจตยติ	ตํ นิสฺเสธ ชฺชุตินฺธฺร ๑
กถํ หิ ภควา ตฺยํ	สาวโก สาสเน รโต

อปฺปตฺตมานโส เสโจ กาลิ กยิรา ชเนสุตาทิ ฯ
 ตสฺมี ขณฺเณ เถเรน สตฺถิ อหริตฺ โหติ ฯ สตฺถา “ มาโร
 อยนฺติ วิทิตฺวา อิมํ คาคมาห
 “เอวํ หิ อีรา กุพฺพนฺติ นาวกขฺนฺติ ชีวิตฺ,
 สมฺมลํ ตณฺหํ อพฺพฺยห โคธิกโก ปรินิพฺพุตฺติ ฯ

มารย่อมไม่เห็นผู้ไม่ประมาท

(หน้า ๘๘-๘๙ อถโข ภควา สมฺพหุเลหิ - สาทฺถิกา ซาตาทิ)

อถโข ภควา สมฺพหุเลหิ ภิกฺขุหิ สทฺธี เถรสฺส สตฺถิ อหริตฺวา
 นิปนฺนญฺจํ อคมาสิ ฯ ตสฺมี ขณฺเณ มาโร ปาปิมา “ กตฺถ นฺ โข
 อิมสฺส ปฏฺฐิสฺสนฺธิวิญฺญาณํ ปตฺติญฺจิตฺตฺติ ชฺมรราสิ วิย ติมิรปฺญฺโซ วิย จ
 หุตฺวา สพฺพทิสาสฺส เถรสฺส วิญฺญาณํ สมฺนเวสฺติ ฯ ตํ ภควา ชฺมติมิร-
 ภาวํ ภิกฺขุณฺํ ทสฺเสตฺวา “ เอโส โข ภิกฺขเว มาโร ปาปิมา โคธิกสฺส
 กุลปฺตฺตสฺส วิญฺญาณํ สมฺนเวสฺติ ‘ กตฺถ โคธิกสฺส กุลปฺตฺตสฺส
 วิญฺญาณํ ปตฺติญฺจิตฺตฺติ, อปฺปตฺติญฺจิตฺเตเนว ภิกฺขเว วิญฺญาเณน โคธิกโก
 กุลปฺตฺโต ปรินิพฺพุตฺติ อห ฯ มาโรปิ ตสฺส วิญฺญาณญฺจํ ทญฺจํ
 อสฺสโกนฺโต กุมารวณฺโณ หุตฺวา เพลฺลวปฺณฺฑูวีนํ อาทาย สตฺถารํ
 อุปสงฺกมิตฺวา ปุจฺฉิ

“อุทฺธํ อโร จ ติริยํ ทิสาสฺส จ วิทิสาสฺส จ
 อนฺเวสํ นาธิจฺฉามิ โคธิกโก โส กุหิ คโตติ ฯ

อถ นํ สตฺถา อห

“โย อีโร อีติสมฺปนฺโน ฌายี ฌานรโต สทา
 อโหระตฺตํ อนฺยุถฺขํ ชีวิตํ อนิกามยํ

ชิตวาน มจจุโน เสนี อนาคตวา ปุณพกรั
สมุถิ ตณหิ อพพยุห โคธิโก ปรินิพพุโตติ ฯ

เอวี่ วุตเต,

“ตสฺส โสภปรตสฺส วิณา กจฺฉา อภสฺส
ตโต โส ทุมมโน ยกฺโข ตตฺถเวอนุตฺตราชยาถาติ ฯ

สตถาปี “ กิณฺเต ปาปีม โคธิกสฺส กุลปฺตตสฺส นิพพตฺตภู-
จาเนน, ตสฺส หิ นิพพตฺตภูจันํ ตุมฺหาทิสานํ สตมฺปิ สหสฺสมฺปิ
ทญฺจํ น สกโกตีติ วตฺวา อิมํ คาถมาห

“เตสํ สมฺปนฺนสีลานํ อปฺปมาทวิหารินํ
สมฺมทญฺญา วิมุตฺตานํ มาโร มคฺคํ น วินฺทตีติ ฯ

ตตฺถ “ เตสนฺติ: ยถา อปฺปติฏฺฐิจิเตน วิญญาเณน โคธิโก
กุลปฺตโต ปรินิพพุโต, เย จ เอวี่ ปรินิพฺพายนฺติ, เตสํ ฯ สมฺปนฺน-
สีลานนฺติ: ปริปุณฺณสีลานํ ฯ อปฺปมาทวิหารินนฺติ: สติอวิปฺปวาส-
สงฺขาเตน อปฺปมาเทน วิหรนฺตานํ ฯ สมฺมทญฺญา วิมุตฺตานนฺติ:
เหตุณา นเยน การเณน ชานิตฺวา “ ตทงฺควิมุตฺติยา วิภขมฺภน-
วิมุตฺติยา สมฺจเจทวิมุตฺติยา ปฏฺิปสฺสทฺธิวิมุตฺติยา นิสฺสรณวิมุตฺติยาติ
อิม่าหิ ปญฺจหิ วิมุตฺตีหิ วิมุตฺตานํ ฯ มาโร มคฺคํ น วินฺทตีติ:
เอวรฺูปานํ มหาชีณาสวานํ สพฺพตฺถาเมน มคฺคนฺโตปี มาโร คตมคฺคํ
น วินฺทติ น ปฏฺิลภติ น ปสฺสตีติ ฯ

เทสนาวสฺสเน พหุ โสตาปตฺตติผลาทีนิ ปตฺตา ฯ เทสนา
มหาชนสฺส สาทฺถิกา ชาทาติ ฯ

โคธิกตฺเถร ปรินิพฺพาน วตฺถุ ฯ
